

Raadsvoorstel

Agendapunt [door griffie]]	Vertrouwelijkheid Openbaar	Datum vastgesteld [college/Agenda'cie]	Registratienummer 3615140
-------------------------------	-------------------------------	---	------------------------------

Onderwerp

Vaststellen Regiovisie Jeugdhulpregio Drenthe

Voorgesteld raadsbesluit

1. De Regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026- 2030 vast te stellen.
2. De feedback van de Adviesraad Sociaal Domein ter kennisname aan de Jeugdhulp Regio Drenthe te sturen.

Inleiding en context

De jeugdzorg in Nederland staat al jarenlang onder druk. Hervorming volgt op hervorming, telkens met het doel de hulp effectiever te maken, beter te organiseren en dichterbij het kind en gezin te brengen. Toch lukt het in de praktijk onvoldoende om die ambities waar te maken. De stelselwijziging van 2015 waarbij gemeenten verantwoordelijk werden voor de jeugdhulp was een ingrijpende poging tot vernieuwing. Helaas is sindsdien de druk alleen maar verder toegenomen, terwijl juist de kinderen en jongeren die de hulp het hardst nodig hebben vaak niet de passende hulp ontvangen.

Om hun wettelijke taak te vervullen en te zorgen voor een voldoende aanbod van gespecialiseerde jeugdhulp, werken de Drentse gemeenten al sinds 2015 samen. Ze werken samen om een sluitend jeugdhulplandschap in Drenthe te organiseren: een systeem waarin kinderen en jongeren en hun gezin zich gezien en gehoord voelen, tijdig passende hulp krijgen en niet verdwalen in doorverwijzingen en wachttijden.

Kinderen, jongeren en hun gezin staan centraal. Niet elke moeilijkheid vraagt om professionele jeugdhulp. Gemeenten kiezen voor normaliseren: kinderen en jongeren mogen fouten maken en ontwikkelen zich met steun van hun omgeving. Professionele hulp wordt ingezet als dat echt nodig is: passend, tijdig en zo dichtbij mogelijk.

In de regiovisie worden de onderliggende waarden, ambitie en visie benoemd die gemeenten individueel al invulling geven. Daarnaast worden de uitgangspunten en leidende principes voor gespecialiseerde jeugdhulp benoemd. Uitgangspunten die de Drentse gemeenten via de Jeugdhulpregio samen invulling geven. Belangrijk is dat de gespecialiseerde jeugdhulp bereikbaar is, kwalitatief goed is en betaalbaar is. Dit zijn de pijlers voor regionaal beleid.

De instrumenten die de Jeugdhulpregio gebruikt om aan de genoemde drie pijlers te werken zijn monitoring, transformatie, bevorderlijke kringloop, regionale expert tafels en regionale inkoop.

De outcome die centraal staat wordt ook genoemd. De vier belangrijkste zaken zijn:

- Minder instroom in gespecialiseerde jeugdhulp (door een stevige sociale en pedagogische basis in dorpen en buurten waar hulp en ondersteuning dichtbij en effectief wordt geboden);
- Niet effectieve interventies verdwijnen;

- Wachttijden en wachtlijsten worden korter;
- Een effectieve leer en ontwikkelcyclus via systematiek van data gedreven werken wordt gezamenlijk door gemeenten en stakeholders ingevuld.

De regiovisie is via een intensief en interactief proces tot stand gekomen. Vertegenwoordigers van jeugdigen, ouders, het onderwijs, gemeenten en jeugdhulpaanbieders hebben de bestanddelen uit de regiovisie voorbereid. Via een inspraakprocedure zijn medio 2025 reacties van externe stakeholders opgehaald en via de zienswijze procedure hebben de adviesraden, colleges en gemeenteraden tot februari 2026 de gelegenheid gehad feedback te geven op de conceptversie van de regiovisie.

De door de gemeenteraad ingediende zienswijze vroeg onder andere aandacht voor het expliciet maken van de veranderkundige aanpak, het verder concretiseren van normaliseren en het werken in een gezamenlijke lerende omgeving. Daarnaast werd als zienswijze ingediend dat de verwijroute via de huisartsen niet eenzijdig door de gemeente kan worden aangepast.

Deze aandachtspunten zijn grotendeels verwerkt in de definitieve regiovisie door aangescherpte leidende principes, een expliciete focus op gezamenlijk leren en reflecteren en een sterkere positionering van samenwerking boven marktwerking. Ook is verduidelijkt hoe wordt gestuurd op de effectiviteit van interventies, waarbij wetenschappelijke inzichten, praktijkervaring en voortschrijdend inzicht gezamenlijk worden benut, en is het belang van het betrekken van jeugdigen en gezinnen expliciet benoemd. Daarnaast is vastgelegd dat monitoring, inspanningsverplichtingen en resultaatsrichtingen de basis vormen voor regionale sturing en bijsturing. In de verdere uitwerking via de uitvoerings- en inkoopagenda worden deze afspraken nader geconcretiseerd.

Een aantal gemeenten en adviesraden heeft in de zienswijzen gevraagd om betrokkenheid bij de verdere uitwerking van de regiovisie. Na 1 januari 2027 is de GR regeling voorzien in een raadscommissie. Tot die datum wordt het college geïnformeerd over de concretisering van de regiovisie (uitvoeringsagenda) en over de voortgang van de regionale inkoopagenda. We hebben met de JHRD afgesproken dat de definitieve versie van de uitvoeringsagenda wordt voorgelegd (informatief) aan de Drentse gemeenteraden.

Beoogd effect

Door de vaststelling van de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp geven de Drentse gemeenten aan hoe zij er gezamenlijk voor zorgen dat er een toereikend aanbod is (of ontstaat) van gespecialiseerde jeugdhulp. Een aanbod dat betaalbaar is (reële tarieven), een aanbod dat van voldoende kwaliteit is om aan de behoefte aan gespecialiseerde jeugdhulp te kunnen voldoen en een aanbod dat tijdig beschikbaar is. De regiovisie wordt vooruitlopend op het daadwerkelijk van start gaan van de GR jeugdregio in Drenthe, voorgelegd aan de gemeenteraden om daarmee een bestuurlijk vastgesteld document te hebben dat als basis kan dienen voor de grote hoeveelheid inkooptrajecten die uitgevoerd moeten worden. Zou gewacht worden tot 1 januari 2027 voordat de inkooptrajecten worden gestart, dan zou de termijn om de zorgvormen regionaal in te kunnen kopen, veel te kort zijn.

Toelichting en argumenten

1.1 Het vaststellen van een regiovisie is verplicht.

Het vaststellen van een regiovisie is vanaf 1 januari 2026 verplicht op basis van de wet verbetering beschikbaarheid gespecialiseerde jeugdhulp. Aan die verplichting voldoen we als gemeente als de gemeenteraad de regiovisie vaststelt.

1.2 Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet (artikel 2.4) verantwoordelijk voor een voldoende aanbod van (gespecialiseerde) jeugdhulp.

Voor de zwaardere vormen van jeugdhulp werken we als Drentse gemeenten samen om dat aanbod daadwerkelijk beschikbaar te kunnen houden. Om die gezamenlijke opdracht goed uit te kunnen voeren, is een vastgesteld beleidskader nodig. Dat beleidskader is de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp.

1.3 De inhoud van de regiovisie past bij onze lokale uitgangspunten.

De inhoud van de regiovisie past bij onze eigen lokale uitgangspunten met betrekking tot jeugd en jeugdhulp zoals deze zijn opgenomen in de "Jeugdnota gemeente Meppel 2023 – 2028". In de regiovisie is voldoende rekening gehouden met onze lokale wensen en is de zienswijze zoals die is ingediend in voldoende mate vertaald. Waar deze vertaling niet heeft plaatsgevonden is dat voldoende gemotiveerd. (bijlage 4) Bij de uitwerking van de regiovisie in de uitvoeringsagenda bij die regiovisie is voldoende ruimte om de aansluiting op ons lokale beleid te borgen.

2.1 De Adviesraad Sociaal Domein gemeente Meppel heeft aanbevelingen gegeven voor de verdere uitwerking van de regiovisie.

De adviesraad Sociaal Domein van de gemeente Meppel heeft op 26 maart 2026 een advies (feedback) ingediend op de versie van de regiovisie waarin de zienswijzen zijn verwerkt (bijlage 3). Het advies luidt onder meer als volgt: "De Adviesraad Sociaal Domein Meppel spreekt waardering uit voor de ambitie en richting van de regiovisie jeugdhulp Drenthe. Tegelijkertijd benadrukt de adviesraad dat het succes van deze visie in hoge mate afhankelijk is van de uitvoering in de praktijk." Het advies bevat daarnaast een aantal concrete aanbevelingen voor de uitvoeringspraktijk waarover het college de gemeenteraad adviseert om deze ter kennisname te zenden aan de JHRD mee te nemen in de verdere uitwerking van de regiovisie.

Kanttekeningen en alternatieven

1. De regiovisie moet (op basis van artikel 2.8 van de Jeugdwet; en artikel 2.18 dat op basis van het wetsvoorstel verbeteren bereikbaarheid gespecialiseerde jeugdhulp per 1 januari 2026 aan de Jeugdwet is toegevoegd) door iedere gemeenteraad worden vastgesteld. In de nu aangeboden regiovisie zijn niet alle opmerkingen die ingebracht zijn via de zienswijzeprocedure, overgenomen (bijlage 4). Dat kan ertoe leiden dat één van de twaalf Drentse gemeenteraden de regiovisie niet wil vaststellen. In die situatie moet er opnieuw een proces plaatsvinden om tot een gedragen regiovisie te komen. De regiovisie is een richtinggevend document, maar moet zowel lokaal als regionaal verder worden uitgewerkt. Lokaal is de verbinding tussen de beleidslijnen uit de regiovisie met preventie, de sociale en pedagogische basis, de eerstelijnsvoorzieningen en lichte vormen van hulp essentieel. Regionaal is de verdere concretisering van het richtinggevende kader in de uitvoeringsagenda van belang. Beide ontwikkelingen vragen om goede afstemming. In de nu ingerichte structuur voor samenhang en sturing zal uitwerking van die ontwikkelingen onderwerp

van gesprek zijn en afgestemd moeten worden. In de regiovisie wordt aandacht besteed aan beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid van gespecialiseerde jeugdhulp. Daar ligt een taak voor de jeugdregio. Maar de invulling van de uitgangspunten zoals normaliseren, zo thuis mogelijke hulp, terugdringen van verblijfsplaatsingen bijvoorbeeld, is een verantwoordelijkheid van de wettelijk aangewezen verwijzers. Als de uitgangspunten aandacht krijgen heeft dat invloed op vraagstukken over beschikbaarheid en betaalbaarheid. Over de onderlinge afstemming tussen gemeentelijke aanpak en de regionale taak wordt in de regiovisie geschreven (onderdeel 8): tot nu toe zijn de gesprekken per gemeente niet gestart. Dat zal na het zomerreces van 2026 het geval zijn.

Financiële middelen en effecten

De regiovisie als zodanig heeft geen financiële impact. De financiële impact met betrekking tot de uitgaven voor gespecialiseerde jeugdhulp komt aan de orde via de P&C cyclus. De financiële impact met betrekking tot de Jeugdregio, komt aan de orde als de definitieve GR tekst, het bedrijfsplan en de meerjarenraming worden aangeboden.

Integrale afstemming

- Adviesraad Sociaal Domein gemeente Meppel
- Team jeugd gemeente Meppel
- POH Jeugd gemeente Meppel
- Daarnaast zijn ervaringsdeskundigen, jeugdhulpaanbieders, onderwijspartners en gemeenteraden door de jeugdhulpregio Drenthe geconsulteerd voor het geven van hun visie op de concept-regiovisie.
- Drentse gemeenten

Communicatie en participatie

De communicatie over de inhoud en verdere uitwerking van de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp wordt door de JHRD verzorgd.

Uitvoering / vervolgproces

Regionaal is de verdere concretisering van het richtinggevende kader in de uitvoeringsagenda van belang. Dit vraagt om goede afstemming. In de nu ingerichte structuur voor samenhang en sturing zal uitwerking van die ontwikkelingen onderwerp van gesprek zijn. In de regiovisie wordt aandacht besteed aan beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid van gespecialiseerde jeugdhulp. Daar ligt een taak voor de jeugdhulpregio. Maar de invulling van de uitgangspunten zoals normaliseren, zo thuis mogelijke hulp, terugdringen van verblijfsplaatsingen bijvoorbeeld, is een verantwoordelijkheid van de wettelijk aangewezen verwijzers. Als de uitgangspunten aandacht krijgen heeft dat invloed op vraagstukken over beschikbaarheid en betaalbaarheid. Over de onderlinge afstemming tussen gemeentelijke aanpak en de regionale taak wordt in de regiovisie geschreven (onderdeel 8): tot nu toe zijn de gesprekken per gemeente niet gestart. Dat zal na het zomerreces van 2026 het geval zijn.

Bijlagen

1.Raadsbesluit "Regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp Drenthe 2026 – 2030".

